

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Polemica

Burghaber, Adam

Fribvrgi Helvetiorvm, 1678

XXVII. An omnes Pontifices debeant esse Romani?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72462](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72462)

simul etiam in eadem Urbe Roma Cathedram Episcopalem collocaverit, ut affirmant expressè Patres. Ad 6. denique, Petrum longè ante Romam fuisse, quàm ullum ædificatum esset templum. & non quomodocumque & indeterminate Episcopum ibidem vixisse, sicuti Judæ Apostolatus vocatur Episcopus Pfal. 108. v. 8. sed proprie & determinate. Nam in Roma, inquit Epiphanius hæresi 27. fuerunt primi Petrus & Paulus Apostoli, idem & Episcopi, deinde Linus, deinde Cletus, deinde Clemens, &c.

XIV. Respond. 2. ad 1. confirmationem. Apostolos fuisse quidem à Christo in univèrsam mundum amandatos, non tamen, ut singuli ubiq; prædicarent Evangelium, utq; omnes simul fidem per univèrsam orbem propagarent; Unde inter se divisionem Provinciarum fecere atq; in diversa loca discessere: at verò non ita ex uno loco in alterum properarunt, ut inde incredibile fieret, Petrum 27. annis Romæ perstitisse ejus Urbis Episcopum; quantumvis non requiratur ad Episcopum loci proprium, ut in eodem semper loco resideat, cum absentiam suam per Vicarium supplere possit, sicuti ex Romanis Pontificibus Clemens V. Johannes XX. Benedictus XII. Clemens VI. Innocentius VI. Urbanus V. in Gallia manserunt, & tamen Romani Pontifices extiterunt, cum Ecclesiæ Romanæ verè præfuerint, & Romæ per Vicarios suos rexerint. Ad 2. certissimum esse, Petrum Antiochiæ quoq; Episcopum fuisse; sed non perinde Ecclesiæ Antiochenæ, ac Romanæ Primatum suum annexuisse. Fuit igitur proprius Antiochiæ & Romæ Episcopus, sed Episcopatum Antiochenum tanquam privatum reliquit Evodio, Romanum verò tanquam univèrsalem possedit, Et ut talem omnibus Successoribus concessit post vitam & martyrium suum. Ad 3. commodius infra respondebimus, ubi ex instituto de Electione Papæ agemus.

CONTROVERSIÆ XXVI.

AN OMNES SUMMI PONTIFICES DEBEANT ESSE ROMANI,

Contraversia hæc se offert quæstio, in qua nec inter Catholicos Doctores convenit. Utrum conjunctio Papatûs & Supremæ Jurisdictionis cum Episcopatu Romano sit ex voluntate Christi, adeoque de jure divino: an solum ex voluntate D. Petri, cujus arbitrio ac potestate fuerit relictum à Christo, cui veli Episcopatu dignitatem illam supremam annexere? Si primum, non potest fieri mutatio: Si alterum, potest fieri à quolibet Papa, cum singuli tantam habeant potestatem, quantum habuit Petrus.

PARS PRIOR

DOCTRINÆ CATHOLICORUM.

I. **D**octrina Prima. Sanctus Petrus præter univèrsalem gubernationem totius Eccle-

siæ peculiarem curam habuit Urbis Romæ, cujus loci proprius fuit Episcopus, & in ea per Crucis Martyrium Domino Spiritum reddidit. Hujus doctrinæ veritas, inquit, Card. Bellarminus Lib. 2. de sum. Pontif. cap. 1. ultra mille quingentos annos constantissimè à toto orbe terrarum credita fuit, & eam docet Historia Ecclesiastica; unde accepimus, Petrum post mortem Christi quinque annis permansisse in Judæa: inde in Syriam fuisse profectum, & Antiochiæ Sedem collocasse per septem circiter annos: hinc Romam abiisse An. Christi quadragésimo quarto, & ibi annos viginti quinque sedisse, subinde tamen excurrando Jerosolymam, & in alias Provincias: tandem An. Christi 69. Romæ Martyrio coronatum fuisse, ut pluribus Patrum testimonijs probant Sanderus in præstanti Opere suo de visibili Monarchia Ecclesiæ Lib. 6. cap. 10. & alij in superiori Controversia relati, ubi etiam doctrinam hanc jam dedimus & autoritate ac ratione stabilivimus.

II. Hæc autem translatio Sedis Pontificiæ ex Judæa Romam divino instinctu facta videtur duabus ex causis. Prima, Ut indicaret Christus, se desertis Judæis incredulis ad Gentem migrare, quarum Caput erat Roma, sicut prædixerat Matth. 23. v. 38. *Ecco relinquetur vobis domus vestra deserta.* Et Matth. 8. v. 11. *dico autem vobis, quod multi ab Oriente & occidente venient, & recumbent cum Abraham Isaac & Jacob in Regno Calorum: Filij autem regni ejicientur in tenebras exteriores;* quod fufius declaravit per parabolum hospitium Luc. 16. v. 16. Ubi cum hospites invitati nolent comparere, Mendici ex plateis collecti fuerunt. Alteram causam indicat D. Leo Serm. de SS. Apostolis Petro & Paulo, quod ex Urbe Romana Capite totius Mundi fides Catholica facilius spargeretur; sic enim ait: *Petrus Princeps Apostolici Ordinis ad arcem Romani destinatus Imperij, ut Lux veritatis, que in omnium Gentium revelabatur salutem, efficacius se ab ipso Capite per totum mundi corpus diffunderet, cujus enim Nationis homines in hac tunc Urbe non essent? aut que usquam Gentes ignorarent, que Roma didicisset?*

III. *Doctrina Secunda.* Quotquot hætenus in Pontificatu successerunt Petro, omnes fuerunt Romani Pontifices. Constat ex Chronologia Card. Bellarmini & Tabulis chronographicis P. Jacobi Gualteri, qui de anno in annum describunt seriem Pontificum, nec ostendi ullus potest, qui non fuerit Episcopus Romanus; imò ex 243. nec fuit unquam, qui se Petri Successorem ullo modo asserverit, præter Romanum & Antiochenum Episcopos. Sed Antiochenus non successit Petro in Pontificatu totius Ecclesiæ. Ergo Romanus.

IV. Porro Successionem istam Romani Pontificis in Ecclesiastica Hierarchia Card. Bellarminus magnâ eruditionis copiâ & soliditate doctrinæ Lib. 2. de sum. Pontifice à cap. 13. confirmat. Nempe 1. ex Concilij generalibus Nicæno. Constantinopolitano, Ephesino, Chalcedonensi &c. 2. ex testimonijs 12. Summorum Pontificum sanctitate & doctrinâ è primis sæculis illustrium. 3. ex tredecim veterum Græcorum: & 4. ex totidem antiquorum Latinorum Patrum consensu, qui omnes non fuerunt summi Pontifices 5. ex Origine & Antiquitate hujus Primatus, cum reverâ ejus initium usque ad Christum & S. Petrum inveniri nullum queat. 6. ex Autoritate, quam semper exercuerunt veteres Pontifices in Episcopos cæteros; si quidem legimus à Pontificibus Romanis Episco-

pos in

pos in toto orbe institutos, vel re-
stitutos, ut subjectis exemplis monstratur. 7. ex
legitimis Dispensationibus & Censuris. 8. ex Vi-
carijs Papæ. 9. ex jure Appellationum. 10. de-
nique quod Summus Pontifex à nemine judice-
tur. Quæ omnia talia sunt, ut non modo simul
sumpta, sed pleraque etiam seorsim cuilibet pru-
denti rem planè persuadere possint ac debeant.
Nos suis quæque locis attulimus, quæ ad succes-
sionis in Monarchia Ecclesiastica necessitatem com-
probendam magis faciebant, nec alium Successo-
rem Petri, quàm Romanum Pontificem intelle-
ximus; quamvis juxta exigentiam methodi prius
de Successore indeterminatè egerimus, quàm no-
minatim Romanum Pontificem exprimeremus.
Quæ etiam desiderari adhuc possunt ad eundem
stabilendum, commoditè in sequenti contro-
versia dabimus, ubi oppositum errorem refutabi-
mus. Solum hic expressa verba Concilij Nicæni
1. adducere lubet, quæ in can. 6. sic habentur: *Ec-
clesia Romana semper habuit Primum; Mos autem per-
dures.* Ubi tria breviter adverte. 1. Concilium
non dicere, nos Ecclesiæ Romanæ Primum con-
ferre, sed profiteri, ante jam semper habuisse à
tempore Apostolorum. 2. Morem hunc, ut scil.
Primatus Romanæ Ecclesiæ sit conjunctus, per-
durare oportere, & cur? nisi ex institutione Chri-
sti. 3. hunc canonem in concilio Chalcedonen-
si lectum fuisse, & eo bene percepto Judices dixisse:
*Perpendimus, omnem Primum & honorem præcipuum
secundum canones antiquæ Romæ DEI amatissimo Archi-
episcopo conservari.*

VI. Nunc illa, quàm diximus, quæstio deci-
denda venit. An conjunctio Summi Pontificatus
cum Romano Episcopatu sit de jure divino? Pro
qua observandum ex Bellarmino Lib. 2. de Sum-
Pontif. cap. 12. aliud esse successionem: aliud rati-
onem successionis, ut supra jam insinuavimus;
de illa certum est, quod sit ex institutione & jure
divino: de hac non item; quia aliqui etiam ex
Catholicis Doctoribus in oppositum allegantur;
quo tamen non obstante, absolutè Romanus Pon-
tifex totius Ecclesiæ Caput & Pastor est dicendus;
Posito etiam (non concesso) quod de jure divino
non sit, Romanum Pontificem succedere Petro, id
tamen ad fidem Catholicam pertinet; quippe
idem non est, aliquid esse de fide: & esse de jure
divino; nec enim de jure divino fuit, ut Paulus
haberet penulam, est tamen hoc de fide, Paulum
habuisse penulam ex 2. Tim. 4. v. 13. ubi Apo-
stolus scribit: *penulam, quam reliqui Troade apud Car-
pam, veniens asser tecum.* Et quamvis expressè non
habeatur in S. Scriptura, Romanum Pontificem
succedere; Petro tamen succedere aliquem de-
ducitur evidentè ex Sac. Scripturis; hunc autem
esse Romanum Pontificem, habetur ex Traditio-
ne Apostolica D. Petri, quàm Concilia Generalia,
Pontificum decreta, & Patrum consensus decla-
rârunt, ut jam ex dictis constat. Hoc præmissò.

VII. *Doctrina tertia.* Summus Pontificatus ex
jure divino & institutione Christi annexus est
Urbi Romanæ, ut nullus eligi possit Pontifex, nisi
fiat unà Pontifex Romanus. Ita probabilis Card.
Bellarmino Lib. 2. cap. 12. Gresseris in defensione
Bellarmini, Valentia, Salmeron, Tiedo, Tur-
recremata, Jacobus Tirinus & alij, quos refert &
sequitur Adamus Tanner Tom. 3. Disp. 1. Q. 4.
num. 150. Probatur 1. Testimonijs Patrum, qui
simpliciter & absolutè ita loquuntur, Romanum

Pontificem hoc ipso, quod sit Pontifex, divino
jure & institutione Christi Successorem esse Pe-
tri, atque ad hanc ipsam rem probandam Scri-
pturæ testimonia accommodant, qui proinde re-
ctius & convenientius ita intelliguntur. Addu-
cam nonnullos. Anacletus cap. 2. Dist. 22. ait,
*Sacrosancta & Romana & Apostolica Ecclesia non ab A-
postolis, sed ab ipso Domino Salvatore nostro Primum ob-
tinuit, & eminentiam potestatis super omnes Ecclesias.*
Nicolaus 1. cap. 1. ead. Dist. Romanam Ecclesiam solus
Christus fundavit, & eam cunctis Ecclesijs prætulisse, agno-
scitur. Pelagius 1. cap. 3. Dist. 21. Romana Ecclesia
nullis Synodis constitutionibus prælata est ceteris, sed
Evangelicâ voce Domini & Salvatoris nostri Primum
obtinuit. Iulius 1. epist. ad Antiochenos scribit in
hæc verba: *Romanam Ecclesiam ipse Dominus allocutus
est dicens: Tu es Petrus &c. Domini voce Sacra atque
desuper exaltata est.* Nicolaus III. cap. 17. de Elect.
in 6. ait: *Romani Sacerdotij Principatum & Christianæ
Religionis Caput Imperator cælestis constituit.* In Conci-
lio Lateranensi sub Innocentio III. Can. 5. dicitur
*Romana Ecclesia disponente Domino cunctorum Fide-
lium Mater atq. Magistra.* Et in alio Lateranensi
sub Julio II. Romana Ecclesia divinâ institutione ob-
tinet Primum. Denique Innocentius III. serm. de
Octava Apostolorum scribit: *Dominus ait ad Petrum,
duc in altum, id est, vade Romam, ne tanti honoris digni-
tas ad aliam Civitatem quâcumque ratione transiret, sed
in hac Urbe juxta divinam dispositionem maneret.* Huc
etiam referri potest, quod Marcellus Papa in epist.
ad Antiochenos scribat, *Petrum jubente Domino ve-
nisse Romam.* Item quod S. Ambrosius in Orat.
contra Auxentium, & D. Athanasius in Apol. pro
sua fuga affirmant, *Petrum jussu Christi Romæ Mar-
tyrium pertulisse,* scil. illuc Christus Dominus jussu
suo iter & Martyrium Petri direxit, quò ipsum
eodem imperio destinavit summum Ecclesiæ suæ
Pontificem; quo ipso indicatur, voluisse Chri-
stum nullum alium post Petri mortem esse Succes-
sorem, quàm Romanum Pontificem.

VIII. Probatur 2. ex perpetua Ecclesiæ praxi,
quæ semper & summos Pontifices & Episcopos Ro-
manos creavit; utique non frustra, nec sine ratione
(cum variæ causæ suaderent, aliò potius Sedem
transferre, idque Orientales Patriarchæ vehementer
expetere) sed quia existimabatur, ex divina
dispositione, id fieri oportere. Probatur 3. ab ex-
perientia divinæ Providentiæ, quæ semper Ro-
mam singulariter conservavit, licet multis ho-
stium incuribus vexatam præsertim Gothorum,
Hunhorum, Wandalorum, Langobardorum &c.
ut nunquam potuerit deleri, nec à vera fide peni-
tus avelli. Sed quid, si DEUS permetteret, Romam
vastari, penitusque everti, ut nihil murorum &
incolorum amplius exstaret. Existimo cum Ar-
riaga Tom. 5. D. 7. n. 46. tunc necessitate natu-
rali cessaturam eam obligationem, adeoque Chri-
stum neq; casum hunc mandato suo comprehendisse,
neq; voluisse, quò minus in eodem casu Succes-
sor Petri Sedem suam alibi figeret. Probatur 4.
ex formula Professionis Fidei, quàm Pius IV. præ-
scribit, ubi inter alia profitemur *sanctam, Catholi-
cam, & Apostolicam, Romanam Ecclesiam omnium Ecclesia-
rum Matrem esse: & Romano Pontifici obedientiam spon-
demus.* Quæ professio utique est etiam pro futu-
ris sæculis facta, adeoque supponit, summum Pon-
tificem semper fore Episcopum Romanum.

IX. Oppositum huic tertiæ doctrinæ nostræ
tenent M. Dom. Bannez 22. Q. 1. art. 10. Sorus

Lib. 4. Sent. Dist. 24. q. 2. art. 5. Alphonsus Mendoza in Controv. Theolog. q. 2. & alij apud hunc relati, quibus non parùm favet Ariaga D. 7. cit. n. 45. Moventur. Tum quia S. Petrus 12. annis fuit Pontifex, antequam veniret Romam, ut constat ex historijs. Ergo summus Pontificatus & particularis Episcopus Romanus non sunt necessariò connexi. Tum quia nec ex Sac. Scriptura, nec ex Traditione ostendi potest præceptum divinum hujus institutionis. Tum quia Clemens V. anno 1312. Seditionibus Italicis turbatus Sedem Pontificiam transtulit Avenionem in Gallia sitam, ubi mansit annis 74. docet Gregorius XI. monitu S. Catharinæ Senensis eam reduxit Romam an. 1376. Ergo Pontificatus non est annexus Romæ, sed potest ad quamlibet partem mundi transferri. Tum quia ultimo tempore Antichristi Roma ad idolatriam reversa funditus destruetur juxta prophetiam S. Joannis Apocal. 17. & 18. ubi nomine meretricis purpuratæ & nomine Babylonis Doctores communiter intelligunt Romam; ubi tunc erit Pontifex, quando nulla erit Roma?

X. Hæc argumenta faciunt istam opinionem probabilem: nostræ tamen Sententiæ majorem probilitatem non adimunt. Nam si Christus Petro modum & tempus mortis præsignificavit 2. Pet. 1. v. 4. & Joan. ult. v. 9. multò magis illa, quæ circa Successorem ejus fieri vellet. Unde merito censemus, minùs probabile esse, quod ait Sotus loc. cit. Petri beneplacito fuisse relicto, cui vellet Episcopatu annectere Pontificatum. Nam SS. Patres absolute asserunt, *persidiam non posse habere accessum ad Romanam Ecclesiam*; quod tunc non esset certum; etenim aliqui Pontificum Romanorum (utpote pari potestate præditus, quæ Petrus, cum hujus non Vicarius sed Successor sit) posset divellere Primatum à Romana Ecclesia, & annectere Colonienfi, Salisburgensi, aut Avenionensi Ecclesiæ &c.

XI. Respon. ad 1. ex prædictis argumentis; D. Petrum, licet non statim fuerit Romæ, mox tamen fuisse Romanum Episcopum; quia etiam absens à Christo creari potuit, sicut hodie sæpe numero fit in Episcopis creandis; plerumque Suffraganei Episcoporum creantur Episcopi Asiæ, ubi nunquam fuerunt. Quare Petrus à Christo totius Ecclesiæ Pontifex constitutus non adjunxit sibi Pontificatum Urbis Romanæ, quo modo Episcopus alicujus loci adungere sibi solet alium Episcopatum, sed mox Romanæ Urbis Episcopatum ad summum orbis terrarum Pontificatum evertit. Unde qui eligitur Romanus Episcopus, eo ipso est summus Pontifex totius Ecclesiæ, etiamsi forte id non exprimant Electores. Ad 2. non exigendam à nobis esse rationem ex Scriptura vel Traditione, cum non asseramus, nostram sententiam esse de Fide. Ad hæc fundamentum in Scriptura & Traditione non exiguum hujus doctrinæ innuitur, dum ex testimonijs tot Patrum astruitur, qui illam utique non ex suo merè sensu, sed ex Scriptura & Traditione acceperunt. Ad 3. etiam absentes à sua diocesi nihilominus mansisse Episcopos Romanos, quia localis præsentia non est de essentia jurisdictionis Episcopalis; certè non prodit Ecclesiastica historia, alium interea fuisse Romanum Episcopum, quàm Papam, etiamsi in Gallia tunc extiterit. Ad 4. Nomine Romæ non tam muros Urbis intelligi, quàm Incolas ejus; licet ergo ab Antichristo Roma funditus evertatur,

tamen ubique remansuros aliquòt Fideles, quorum curam gerat Romanus Episcopus, ubicunque tunc existens. Ad hæc incertum est, an Roma sit penitus extirpanda. Sed demus, non solum muros, sed etiam incolas ejus è medio sublaturum iri, jam diximus paulò supra, mandatum Christi in tali casu non urgere, sed posse Papam alibi suam habere sedem.

XII. Ex his apparet, privilegium Primatus Ecclesiæ, etsi quoad primam sui à Christo institutionem Matth. 16. v. 18. & Joan. ult. v. 15. solum fuerit Personale, id est, concessum & annexum Personæ Petri (non ut erat persona privata sed publica, id est, ipsi & Successoribus ejus) postea tamen nutu & jussu ejusdem Christi factum esse etiam Locale; seu certi loci, puta Romanæ Ecclesiæ affixum, à qua non possit ullà humanà potestate avelli.

PARS POSTERIOR.

ERRORES HÆRETICORUM.

XIII. Error primus. D. Petrus nunquam fuit Romæ. Ita præter alios Novatores Udalricus Velenus Lutheranus integro libello octodecim suasiones, ut vocat, complectente, sed quæ omnes ad tres revocari possunt. 1. est, quod in Scriptura Sacra nulla fiat mentio hujus itineris, etiam in Actis Apostolorum, ubi Acta S. Petri enucleate recensentur. 2. quintuplicem conjecturam continet ex Epistolis D. Pauli. 1. est, quod Paulus Romæ scripserit ad Ephesios, ad Philippenses, ad Colossenses &c. nullà Petri factâ mentione. 2. quod absentiam hujus haud obscure indicet 2. Tim. 4. v. 16. ubi conqueritur, *in judicio neminem sibi assistere*. 3. quod Paulus Corintho tam prolixam scripserit epistolam ad Romanos, quæ minime necessaria fuisset, si Petrus ibi extitisset sufficiens ovium suarum instructor. 4. quod in eadem epistola c. 15. v. 23. scribat, *se desiderare Romanos personaliter proficisci*; ad quid autem si Petrus ibi Pastorem egisset. 5. denique quod ad Galat. 2. v. 9. asserat, *Petro Judæos esse creditos; qui in Judæa erant, sibi autem Ethnicos*. 3. persuasio Veleni sumitur ex chronologia, quasi hæc non satis cohæreret, si Petrus Romæ fuisset.

XIV. Error iste ita insolens est, ut Maldonatus noster in cap. 16. Matthæi dicat: nemo ante Novatores neque Catholicus, neque hæreticus auctor fuit, qui non affirmaverit, & Petrum Romæ mortuum, & Romanos Pontifices ejus Successores esse. Pugnabit ergo pro illo orbis terrarum contra insensator. Jacob. Tirinus in chronico ante r. part. Comment. in univ. Sac. Script. cap. ult. sub finem Imperij Neronis ex innumeris penè totius orbis testibus docet, Petrum non solum Romæ fuisse, sed & mortem ibidem oppetivisse unâ cum S. Paulo. Ipsi quoque hæretici idem affirmant Joannes Carion, David Chytraeus, Joannes Funcius & alij, ut non malè Baronius putet, istam veritatem ex Traditione Romanæ Ecclesiæ haberi. Calvinus cum antea negasset, Petrum aliquando Romæ fuisse (nimirum in expositionibus suis in cap. 22. Iremiæ his verbis: *Roma nunquam vidit Patrum, ut arbitror*) alio deinde loco turpissimum hunc

hunc errorem, cujus ipsummet pudit, recantavit, scil. Lib. 4. In tit. cap. 6. his verbis: *Propter Scriptorum consensum non pugno, quin Romæ mortuus sit Petrus. Sed Episcopum fuisse præsertim longo tempore non persuadeor.* Veleno consentire non audent Amesius & Gerhardus: At bene Molinaus à fol. 283. cui scil. posita fronte, nullum amplius mendacium tam luculentum & palpabile est, quod contra Romano-Catholicam Ecclesiam arripere non audet, impudenti suo Magistro Calvino impudentior. Vix autem assert aliquid, quod Velenus non attigit. Solum addit, circa mortem & ossa Petri variare Scriptores, ideoque fabulosam videri, quæ nunc circumferuntur. Sed videamus, quid sub illis suasionibus.

XV. Respon. 1. ad 1. suasionem, ex autoritate negativa Scripturæ nihil probari; siquidem non omnia scripta sunt. Sufficit igitur autoritas Patrum & Doctorum Ecclesiæ testantium, Petrum Romæ fuisse, quales præter Scriptores apud Tirinum, ut dixi, relatos nominatim sunt Anacleris, Tertullianus, Origenes, Chryostomus, Athanasius, Gregorius Nazianzenus, Damasus, Ambrosius, Hieronymus, Augustinus, Gregorius M. & alij apud Card. Bellarminum Lib. 2. de Pontif. à cap. 2. Imò ipse Petrus in fine suæ epistolæ haud obscure insinuat, se illam Romæ scripsisse, dum salutem ponit nomine Ecclesiæ, quæ est in Babylonia, id est, in Urbe Roma Babyloni antiquæ quoad amplitudinem; magnificentiam & splendorem imperij: item quoad multitudinem, varietatem, & confusionem (hoc enim significat Babel) Nationum, idolorum, vitiorum, spoliatorum & opum totius mundi quam simillima, ut pulchre demonstrat Orosius, & unanimiter asserunt Sancti Patres, & Doctores orthodoxi apud Riberam, Viegam, & Alcazar in cap. 18. & 19. Apocalipsis. D. Lucæ in Actis mens non fuit, Apostolorum describere vitas, sed successum primum Rei Christianæ in Jerusalem & locis vicinis: item acta referre D. Pauli proprijs hausta oculis, cum hujus esset socius. Cæterum nemo est, qui nesciat, innumeras fieri res magni momenti: non autem litteris consignari.

XVI. Respon. 2. ad 2. suasionem. Si conjecturæ similes rem persuadeant, ruit omnis fides antiquitati hæcenus habita; quid enim antiquus est factum, & ab Historicis relatum, contra quod manes tales persuasiones excogitari nequeant? certe sic nec D. Joannes fuerit Episcopus Ephesi, nec D. Jacobus Hierosolymis; quia Paulus ad Ephesios & Hebræos scribens nec illius, nec hujus facit mentionem, & tamen Joannem Ephesi, Jacobum Hierosolymis fuisse Episcopum, fatentur ipsi etiam hæretici. Ad 1. conjecturam dicimus. D. Petrum non semper Romæ hæsisse à tempore, quo in Urbem venit, sed relicto Vicarijs Lino & Cleodò in Britanniam, Hispaniam, & Africam ad Ecclesias ibi fundandas & firmandas excurrisse, ut docent Innocentius 1. & alij, atque ex his Baronius, Bellarminus, Tirinus &c. Fieri ergo potuit, D. Petrum tunc temporis, cum scriberet Paulus, Romæ non fuisse, idque non latuisse Paulum. Quod si Petrus Romæ tunc fuit, peculiare ad eum litteras, ut moris est, dederit Paulus, ut necesse non fuerit, in litteris publicis eundem rursus salutare. Ad 2. quam præ cæteris urget Calvinus, D. Petrus tunc non fuisse Romæ. Ad hæc cum ibidem Apostolus dicat, Lucam apud se fuisse, is non pro-

fus de omnibus est intelligendus, sed de ijs solum, qui juvare ipsum apud Cæsarem potuissent, cujusmodi fuerunt quidam Nobiles, non autem Petrus, æquæ ac Paulus Cæsari exofus. Ad 3. D. Paulum etiam ad alias Ecclesias, ubi alij erant Apostoli, dedisse litteras, non tanquam necessarias, sed ad subsidium Petri. Ad 4. Apostolum speciali instinctu Romam anhelasse ad locum martyrij sui. Ad 5. denique, potestatem Apostolatûs non fuisse uni loco affixam, sed in totum orbem diffusam; quamvis prima cura Judæorum fuerit demandata Petro, & Paulo Ethnicorum, de qua iste fuit locutus.

XVII. Respon. 3. ad 3. suasionem Veleni, pulcherrimè omnia sibi cohærere, si rite intelligantur, ut præter alios insigniter ostendit Tirinus in chronico cit. Nam Petrus antequam Romam abiret initio anni duodecimi Antiochiâ Jerosolymam reversus, & ibidem ab Herode Agrippa post Jacobum Zebedæi gladio sublatum in vincula compactus, sed ab Angalo liberatus tunc Romam discessit, & Cathedram suam in hac Urbe constituit, Evodio Antiochiæ Episcopo relicto. Post septennium autem Claudij Imperatoris edicto unâ cum omnibus Judæis Româ proscriptus Jerosolymam redijt, & Antiochiam revisit, ubi à Paulo inventus est. Sed quatriennio post Claudio Imperatore mortuo Romam reversus, & ibidem occisus est an. Christi 69. Neronis 13. ut bene declarat cit. Author, & ante ipsum Card. Baronius.

XVIII. Quando igitur dicitur Petrus 25. annis Sedem habuisse Romæ, non id intelligendum physice, quasi nunquam inde discesserit, sed moraliter majore ex parte: nec unquam abierit sine animo, quamprimum possit, redeundi; perinde ut J. C. & T. T. ajunt, aliquem habere perpetuum domicilium, ubi cepit habitare animo manendi perpetuò, licet subinde aliò proficiscatur, v. g. in bellum & aliquot annis emanat. Ex his constat, recte nos hodie Veleno alijsque Novatoribus occinere, quod olim SS. Patres non dubitarunt hæreticis dicere: *Negare non potes Petrum Romæ &c.* Quod addit Molinaus de varietate Scriptorum circa mortem & ossa D. Petri vanissimum est. Nam nemo Catholicorum dubitat de morte D. Petri Romæ obita; etsi non omnes modum mortis expriment; & D. Athanasius solum genericè dicat in Apolog. pro fuga, illum Romæ fuisse occisum. Corpora & Ossa Petri & Pauli inter varios hostiles incursum mirè fuerunt à Deo Romæ custodita, ut ostendit Binius Tom. 1. Cnncil. in annotat. ad epist. 1. Cornelij. Ex pio etiam affectu Catholicorum eadem Sac. Ossa subinde in varia loca sunt translata, ut sic omnibus periculis eriperentur, & illæsa conservarentur.

XIX. *Error secundus.* Summus Pontifex non debet esse Episcopus Romanus. Ita comuniter Hæretici indiscriminatim loquentes de Episcopo Romano specificativè & reduplicativè sumpto; quod non faciunt Authores Catholici priore parte §. IX. adducti solum disputantes de Episcopo Romano, quæ tali, num iste sub reduplicacione ex jure divino debeat esse Summus Pontifex, quos idcirco minimè hic comprehendere, & opinionem illorum erroream censere volumus. Ex illis ergo hæreticis Amesius à fol. 171. & Gerhardus Lib. 2. p. 1. art. 3. c. 4. errorem istum probant. 1. Nemo inter veteres Patres unquam affirmavit, aut per somnium cogitavit, Romanum Pontificem habuisse Primum Potestatis Monarchicæ ab initio ju-

re divino. 2. Quandoquæ sunt objecta distincta etiam munera & officia circa ea sunt distincta, nec in unam cadunt personam. At in proposito objecta sunt distincta. Ergo & officia circa eadem distincta sunt, diversasque requirunt Personas. 3. Neque Scriptura neque Traditio habet; Sedem Apostolicam ita fixam esse Romæ, ut inde auferri nequeat, uti concedunt Papistæ. At si Sedes Apostolica potest Romæ auferri, utique dici nequit, Romanum Episcopum, ideo quia est Romanus Episcopus, Petro in Apostolica Sede succedere. 4. Si ex sententia saltem aliquorum Papistarum non sit de jure divino, ut Papa sit Episcopus Romanus, utique ex eo, quod Romanam Ecclesiam Petrus fundarit, ac Romæ Mortuus fuerit, probari nequit, Romanum Episcopum in Monarchia Ecclesiastica esse Petri Successorem; alias Romano Episcopatu successio illa necessario & indivulso adhereret nexu.

XX. Errorem hunc satis supra rejecimus, & distinctè diximus, esse quidem de fide, Romanum Pontificem divino jure succedere Petro, totiusque Ecclesiæ esse Caput: attamen non ita ex fide certum esse, Pontificem Romanum, hoc ipso quod Romanus Pontifex sit, divino jure Petri Successorè esse in universali illa cura, ita ut summa illa Auctoritas gubernandi Ecclesiâ directâ institutione ac lege divinâ Romanæ Cathedræ inseparabiliter annexa sit; quantumvis nos istud posterius probabilius iudicaverimus. Sectarij utrumque negant, ideoque in fide etiam errant inutilibus probationibus nixi.

XXI. Respon. igitur ad 1. hoc coronatum esse mendacium. Anne in Concilio Ephesino (quod præter alia supra jam adduximus) de Primatu Romani Pontificis nec per somnium fuit cogitatum, cum nemine uno abnuente Philippus Presbyter Apostolicæ Sedis Legatus coram œcumenica Synodo pronunciauit: *Nulli dubium, imò sacculis omnibus notum est, S. Petrum Apostolorum Principem, Caput, Fidei, Columnam, Ecclesiæ Catholice Fundamentum à Domino nostro Jesu christo Regni claves accepisse: nec non per Successores suos hucusque semper vivere, causasque decernere, semperque victurum esse?* Reuera hoc non per somnium, sed à vigilantissimo Legato, & congregatis Patribus itidem vigilantissimis ita dictum est, ut is qui Jus divinum ibi agnoscere nolit, eod quod conceptis verbis id non clarè exprimitur, putidum se Cavillatorem & vanum esse somniatorem, inficiari nequeat.

XXII. Ad 2. Distinguendo Mai. Vbicunque sunt objecta & operationes distinctæ, officia quoque circa ea sunt distincta formaliter saltem in una persona, conceditur Major: realiter, ita ut in eandem personam cadere nequeant. Negatur Major. Et distincta sic Minore. Negatur consequentia. An non duo sunt munia & operationes diversæ admodum, imò sese mutuo impediennes, docere Sac. Theologiam, & curare domum, uxorem, liberos &c? Si ergo objecta illa & operationes realiter planè distinctæ inferant diversa etiam officia distinctasque exigant personas, quomodo unus idemque Calvinista & Theologiæ Professor, & Domus, Uxor, Liberos Curator, Maritus, ac Pater esse potest? Non est Logica Babylonica conjungere Orbem cum Urbe, hoc est, conjungere summum Pontificatum cum Episcopo Romano in eadem persona, sed vera Logica ac recta ratio, quam dum oppugnat Amicus, prodit in se illius ignorantiam, hujus excæcationem. Cæterum con-

junctionem illam utriusque Episcopatus Orbis & Urbis non potuisse ab homine proficisci, & tot sæculis contra tot & tantos incurus perferere, ex dictis patet.

XXIII. Ad 3. in nostra & communiore sententia omnino dicendum esse, Sedem Apostolicam non posse Romæ auferri: & Episcopum Romanum, quia est Episcopus Romanus, Petro in Sede Apostolica succedere; Interim fateamur, neutrum istorum esse de fide, sed moraliter tantum certum; siquidem opinionem oppositam aliquorum Catholicorum Doctorum non censemus hæreticam, sed solum minùs probabilem. Quid autem hinc Gerhardus inferre vult contra nos? An quia non est de fide, Romanum Pontificem reduplicativè seu quæ talem, ex jure divino succedere Petro, etiam de fide non erit, eundem Romanum Pontificem specificativè sumptum non esse Successorem Petri? nequaquam. Non est de fide, ut diximus, Paulum ex jure divino habuisse penulam: est tamen de fide, quod eam habuerit. Sic ergo etiam si non sit de fide, Romanum Pontificem, quia Pontifex est, ex jure divino succedere Petro: est tamen de fide, eundem reipsâ succedere, id quod habemus ex Traditione Apostolica Petri, quam nobis traditionem Concilia Generalia, Pontificum decreta, & Patrum consensus declararunt, ut itidem supra jam diximus.

XXIV. Ad 4. falsum esse subsumptum ejusdem Gerhardi. Nam licet juris aut præcepti divini non esset, ut Romanus Episcopus, quæ Romanus, in Apostolica Sede succederet Petro, sed determinationem Christus Ecclesiæ reliquisset (sicuti de factò Liberum reliquit quo modo fieret Electio, ut mox dicemus) nihilominus adhuc summus Pontificatus, qui est juris divini, ex determinatione Ecclesiæ Romano Episcopatu esset annexus, ut ex dictis constat. Quod autem in casu dato (non concessio) probari non possit, Episcopum Romanum, quæ talem, esse Petri Successorem, ex isto Capite, quod Petrus fuerit Romæ mortuus, & inibi Ecclesiam fundaverit, nihil refert; quippe sufficit, juxta determinatum Ecclesiæ modum contigisse successionem.

XXV. *Error tertius.* Romani Pontifices non fuerunt legitimi Petri Successores in universali Ecclesiæ regimine. Sed istum errorem commodius refellemus in Controversia sequenti de electione Romanorum Pontificum, quam etiam concernit. Modò sufficiat, Sectarios sibi in hoc non constare. Nam negare nec possunt nec volunt, antiquissimos illos Pontifices orthodoxos fuisse, puta, Clementem, Evaristum, Marcellum & alios, qui ad annum Christi 300. vixerunt: item Julium, Damasum, Syricum, Zosimum, Innocentium &c, qui tamen attestantur, Romanos Pontifices esse legitimos D. Petri Successores; & hæc ipsi possessione constanter frui sunt. Illorum testimonia videri possunt apud Bellarminum Lib. 2. de sum. Pontif. cap. 14.

CONTROVERSIÆ XXVII.

DE ELECTIONE SUMMI Pontificis.

NON est questio de S. Petro primo Pontifice; satis enim ex dictis constat, quod Christus eum elegerit, & inauguraverit: nec